

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىتېتى كەڭشەسى، مەملىكەتتىك كەڭەس كەڭشەسى

«كەن ئۇندىرىس جاۋىپسىزدىكى قىزمەتتىن ئانغۇرلىم كۆشەيتۈ جۈننىدەگى پىكىردى» جاريالادى

شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 9- ئايدىڭ 6- كۈنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىيە- تەتتى كەڭشەسى، مەملىكەتتىك كەڭەس كەڭشەسى جۇنقتا «كەن ئۇندىرىس جاۋىپسىزدىكى قىزمەتتىن ئانغۇرلىم كۆشەيتۈ جۈننىدە- گى پىكىردى» جاريالادى. «پىكىردە» مىنالار اتاپ كورسەتلىدى: كەن ئۇندىرىس جاۋىپسىز-

ئىنقىلاپى ئىپتىدائى دەپ بەرگەن ساقاپ، كۆرۈنگەن شىنجاڭ قۇرلىق

داڭغىل جولى، دارقان ئورنى

شىنجاڭنىڭ “ئېر بەلدەۋ، ئېر جولى” وزەكتى رايون قۇرلىسىن ئلگەرىلەنگەندىكى جۈننىدە شولۇ

□ جىياڭ جۇڭخېيڭ

لىندا وزگەشە ئىز قالدردى.

10 جىلدا شىنجاڭ جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرلىسىن “ئېر بەلدەۋ، ئېر جولى” سىندى وسى كەلىلى سىكە تەرەك توعسى- تىرىپ، سۇبەلى جەننىستىكەرىمەن ونىڭ ايشىقتى تاراۋىن جازدى.

(1)

تارىختىڭ نەشە مىڭ جىلدىق سالىقار كوشىنەن باجايلاسات، “ئېر بەلدەۋ، ئېر جولى” بىرگە قۇرۇ باستاماسى كوز ايانىڭ كەڭىنگەن ئانغۇرلىم اىگىلەدى. 2013- جىلى كۆز، مەملەكەت ئتورا-

عاسى شى جىنپىڭ باتىستا قازاقىستانغا بارىپ، وڭتۇستىكتە ىندونەزىياغا بارىپ “جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋىن” جانە “21- عاسىرداعى تەڭىز جىبەك جولىن” بىرگە قۇرۇ باستاماسىن ئلگە- رىندى - كەپىندى ورتاغا قويدى، سونە- مەن 10 مىڭ شاقىرىمغا سوزىلىپ جاتقان، 1000 جىل جالعاسىپ كەلگەن با- ىرىعى جىبەك جولى جاڭا ومىرشەڭدىك كۇشىن قاۋلاتتى.

داڭغىل جولىدىڭ جەر جۇزىندە قا- لىپتاسۇى دارىيا - تەڭىزدەردىڭ بۇلاق سۇلارنىڭ قوسىلۇبىمەن تابيعى قالىپتاسقا- نى سىياقتى ئىس. جەەلدەن بەەرى شىعسى، باتىسى وركەنىپەتەرى اۋىسى - كۇيىسى جاساپتىن ئىرى ارنا بولىپ كەلگەن شىنجاڭ تارىخى ورايدى وسلاي قارسى الدى.

باس شۇجى شى جىنپىڭ شىنجاڭنىڭ “ئېر بەلدەۋ، ئېر جولى” قۇرلىسىندا ماڭىزدى رولىن ساۋلەلەندىرۇنە وسكە- لەڭ ئمان بەردى، 2014- جىلى 4- ايدا شىنجاڭدى كوزدەن كەشىرگەن كەزنىڭ وزىندە: “جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋىن قۇرۇدا شىنجاڭنىڭ تەڭدەسىسىز ورنى جانە رولى بار” دەپ اتاپ كور- سەتتى. ئېر ايعا جۇنق ۋاقىستان كەپىن باس شۇجى ورتالىق كومىتەت ساياسى بىۋىروسىنىڭ ئماجىلىسىن باسقارپ اشقانە- دا: “شىنجاڭنىڭ جىبەك جولى ەكونومىيە- كالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونىن كۇش سالا سومداۋ كەرەك” دەپ ايقىن العا قويدى.

ۋاقىت اياسىز سىرىپ، شىنجاڭ جاڭا دامۇ كورودىناتاسىنا اياق باسنى. وسىدان كەپىن پارتىيا ورتالىق كومىتەتى شىنجاڭنىڭ جىبەك جولى ەكو- نومىكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونىن قۇرۇىن ئېىر تۇتاس جوسىپارلاپ - جوبالاپ، ئۇرتىسى تەرەڭدەتىپ، 2- رەتكى، 3- رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجاڭ قىزمەتى جۈننىدەگى اڭگەمە ماجىلىستەرىنە- دە شىنجاڭنىڭ “ئېر بەلدەۋ، ئېر جولعا” بەلسەنە توعسۇى، وزەكتى رايون قۇرىلىد- سىن ئلگەرىلەتۇى جۈننىدە ايقىن ورنالاس- تىرۇ جاسادى، ورتالىق پەن مەملىكەتتىڭ جاۋابتى تاراۋلارى علمىي جوبالاپ جانە دالمە - ئدال جەتەكشىلىك ەتىپ، شىنجاڭنىڭ وزەكتى رايون قۇرىلىسىنىڭ جىلدام دا ورنىقتى تۇردە العا قاراي قادام باسۇىن ئلگەرىلەتتى.

جوعارى دەڭگەيدە جوبالاۋدى كە- مەلدەندردى — شىنجاڭ جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرىلىسىن مەملەكەت قىزمەتى جالىپ جاە- داپىنا قويىپ، جوسپارلاۋعا، ئلگەرىلەتۇگە تاباندى بولدى، قۇرىلىس جۇلگەسى مەن جولى كۇن ساينىن ايقىندالدى. ئتۇينىدى مىندەتتەردى ايقىندادى — وزگەشە وڭىرلىك ورنىن باسىمىدىعىن تىپاناق ەتكەن شىنجاڭ “ئېىر پورت، ەكى رايون، بەس ۇلكەن ورتالىق، شەكارا وتكەلى ەكونومىكالىق بەلدەۋى” قۇرىلىسىن تۇتقا ەتىپ، وزەكتى رايون قۇرىلىسىن جوسپارلادى، ئلگەرىلەتتى. ناقتى قىزمەتتەردى ئلگەرىلەتتى — خالىقارا، ەل ئشى سىندى ەكى بازاردان، ەكى بايلىقتان ويداعىماي پاپىدالانىپ، سا- ياساتتى ئتۇبىلىستىرۇ، تۇمىر قۇرىلىسى، قۇرىلمىلاردى تۇتاستىرۇ، ەكونومىكا - ساۋدا سەلبەستىگى، گۇمانىپارلىق اۋىسى - كۇيىسى سىياقتىلاردى ارقاۋ ەتىپ، كەلە- لى نىسانلاردى اىتقارۇدى بەلسەنە ئلگە- رىلەتتى.

اسىرەسە، تاپاۋ جىلداردان بەرى اۆ- تونومىيالى رايوندىق پارتكوم ئانغۇرلىم مىرقىتى ەسىك اشۇ ستراتەگىياسىن بۇلجىماي اىقاربىپ، شىنجاڭنىڭ سىرىقتا ەسىك اشۇدا تەرەك ساتىعا، كەڭ سالاعا، جان - جاقىتى بولۇعا قاراي كەڭەيۇىن ئانغۇرلىم زور تەپىنە- مەن ئلگەرىلەتىپ، شىكى قۇرلىقتىق ەسىك اشۇ مەن شەكارا بويى ەسىك اشۇنىڭ بىيىك بەلدەسىن بار كۇشپەن تۇلعالادى. (جالعاسى 2- بەتتە)

2000 جىلدىان استام ۋاقىتتىڭ الدىندا جاڭ جىيان باتىسى وڭىىرگە تۇڭغىش رەت بارىپ، بۇكىل دۇنىبەگە اىگىلى جىبەك جولىن اشتى، بايىرىعى ازىيا - ەۋروپا قۇر- لىغىندا “ەلىشلەر ۇزارا قاتىناپ، ساۋدا كەرەۋەندەرى ۇزىلمەي شۇبادى”.

قازىرىگى تاڭدا سىڭغىرلاغان كەرەۋەن قوشغىراۋى جۇڭگو - ەۋروپا كەزەكشى پويەزنىڭ زىمىىراغان قۇرىش اعىنىنا اينالدى، جىبەك جولى ەكونومىكا- لىق بەلدەۋىندەگى دۇماندى دا سالتاناتە- تى كورنىستەر “بىلساتارلار مەن سىرتتا- عى ساۋداگەرلەر ار كۇنى سولتۇستىكتە- گى شەكارا رايونىدا كۇتىپ سىناتىن” تىارىخى كورنىستىىەردى الدەقايدا باسىپ ئتۇستى.

كىسىنى سۇيىندىرەتىن قۇرىش كەرەۋەن “ئېىر بەلدەۋ، ئېىر جولى” بىرگە قۇرۇ باستاماسىنىڭ تاپىستى امالياتە- نىڭ ئېىر نىشام كورنىسى عانا.

2013- جىلى كۆز، مەملەكەت ئتورا- عاسى شى جىنپىڭ “ئېىر بەلدەۋ، ئېىر جولى” بىرگە قۇرۇ باستاماسىن العا قويدى. 10 جىلدا 3600دەن استام تاۋلىكە- تە، “ئېىر بەلدەۋ، ئېىر جولى” جەل تەر- بەيۇمەن جەنلىپ، ەلەمدىك سەلبەستىكى جەبەيتىن ماۋەلى بايتەرەككە اينالدى.

10 جىلدا ازىيا - ەۋروپا قۇرىلىغىنىڭ سەنترىنە ورنالاسقان شىنجاڭ وزىندىك وڭىرلىك سىپاتتى ەسىك اشۇ ستراتەگىيا- سىن مەملىكەتتىڭ باتىسقا ەسىك اشۇ جالىپ تۇلعالىق ورنالاستىرۇىنا بەلسەنە ەنگىزىپ، وسى وراي جولىندا، دامۇ جو-

“جىبەك جولىنىڭ تېلپاننى” اسم كەلپتىن اىگىلەدى

ئۇرمىچى اۋەجايىن جاڭالاۋ - كەڭەيتىپ ساۋى ىنجەنەرىياسنىڭ جۇمىسى باسى (9- ايدىڭ 6- كۇنى ۇشقىش اىپاراتپەن تۇسىرىلگەن). قازىر ئۇرمىچى اۋەجايىن جاڭالاۋ - كەڭەيتىپ ساۋى ىنجەنەرىيا قۇرىلىسى جەدەل ئلگەرىلەتلەۋدە، T4 تەرىمىنال عىماراتىنىڭ ئشىنن اشكەپلەۋ جۇمىسى نەگىزىنەن اياقتالىپ، “جىبەك جولىنىڭ تېلپاننى” اسم كەلپەتى اىگىلەندى.

سامعاۋ جولى “ئېىر بەلدەۋ، ئېىر جولى” جالى بويى جاپىلىق ەدىيالارنىڭ كۈلمەن خابارى

قاشقار بايىرى قالاسىدا “دىلى مەن دىيانىڭ” جۇڭگو - افرىكا ماحاببات جىكياسىن ئىگىدادىق

بىرنەشە ساياحاتشى ىپتەرەنتتەگى جۇڭگو - افرىكا ماحاببات جىكياسىنا بولا، قاشقار بايىر- عى قالاسىنان ىپتەرەنتتە تانامالى كوفەحانا “دىلى مەن دىيانى” سابىلا نىزدەدى.

ئىلىشى ساياحاتشىلارغا ئلەسىپ وسى كوفەحاناغا كەلدى. اعاشتان جاسالغان ەسىككە ەرلى - زاپىپتى ەكەۋىنىڭ اتى وىپلە- مان، كوك ئتۇستى كىشكەنە ەسىككە ئېىر توي سۇرەتى ئىلنگەن، سۇرەتتەگى قىز بالا حايدىپيا افرىكانىڭ شىعسى بولىگىندەگى

جاڭ جۇنلىن قىزىلىسۇ بىلىسىندا، ئۇرمىچى قالاسىنا ىقۇ، انارنى قىزىمىنىنە ئەكسەرۇ - زورنىتۇ جۇز كىرگىنە بىلاي دەپ باسا دارپىنىدان

ئومورال ارقىلى تارىبەلەۋگە تاباندى بولىپ، ئداۋىر جاڭا ادامدارىن باۋلۇ كەرەك

اعارتۇ باعىتىن جاپىياي داپبەكتىلەندىد- رىپ، پارتىيانىڭ مەكتەپتەرگە باسشىلىق ەتۇىن جانە پارتىيا قۇرىلىسىن كۇشەي- دىپ، ئومورال ارقىلى تارىبەلەۋ ئتۇبىرلى مىندەتتىن تىپاناقىتاندردىپ، دۇرىس مەكتەپ باسقارۇ بەتئالدىسىن مىقتاپ ىگەرۇ كەرەك. “بارلىق ادامدى تارىبە- لەۋگە، جالىپ بارىسى بويىنىشا تارىبەلەۋ- گە، جان - جاقىنلى تارىبەلەۋگە” تابانە- دى بولىپ، ىدەيالىق - ساياسىي تارىبە- نى ناقتى ىگەرىپ، ىدەيالىق - ساياسىي ساباقتى وقۇ - وقتۇدىڭ جالىپ بارىسى- نا، ئارقاقىسى جاعىنا ئسىڭىرىپ، ىدەييا- لىق - ساياسىي قىزمەتتىڭ جالىپ تۇلعا- لىق بىرىكىكەن كۇشىن كۇش سالا قا- لىپتاستىرۇ كەرەك. مەملىكەتتە ئېىر تۇتاس قولىدانماتىن ئىتىل - جازۇ تارىبە- سىن، وقتىتۇىن ۇزدىكىسىز كۇشەيتىپ، جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ئداستۇرلى ما- دەنىپەتىن مەكتەپ اۋلاسىنا ەنگىزۇدى شىكەرلىەي ئلگەرىلەتىپ، ئار ۇلت وقتىتۇشى - وقۇشىلارنى جۇڭخۇا ۇلتىنى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك كورناتۇعا، “بەستى شىنايى مويىنداۋدى” كۇشەيتۇگە، پارتىيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۇعا، پارتىياعا ئالىسى ايتۇعا، پارتىياعا ئلەسۇگە تارىبەلەۋ، جەتەكتەتۇ كەرەك. (جالعاسى 2- بەتتە)

□ انار بۇلت \ شىنجاڭ گازەتىنىڭ ئىشلىشى لىۋ يىمىڭ

9- ايدىڭ 5- كۇنى “تورتور

ماۋسىمىداغى شىنجاڭغا نازاردىڭ “وزەن - كۈلدەردى بويلاي ئجۇرىپ شىنجاڭغا كوز جىبەرۇ” جاپىلىق مەدىيا خابارلاۋ ۇجىمى شىنجاڭ داشىشىيا سۇ ىگىلىگى تورابى ىنجەنەرىياسنىڭ قۇرد- لىس ورنىنا بارغاندا اۋتوكولىكتەر قايد- شالىسىپ، ماشىنالار گۇرىلدەپ جاتىر ەدى، تويىپادا تۇرىپ سىققا كوز جىمە- بىرىگەندە، كۈلمەدى ئېىر سۇ ىگىلىگى تورابىنىڭ تاۋ اغعارىندا ەڭسە كوتتە- رىپ، نوباي ئۇسقاىسىنىڭ قالىپتاسا باسە- تاغاندىغى بايقالادى.

“سەتۇبىشە، وسى رەرەن ىنجەنە- نەرىياغا كوپتەگەن كەرەمەت تەحنىكالار قولىدانلىپتى، ايتىسەدە ئېىز شارۋالارغا نە اكلەر ەكەن دەشىى؟” 2017- جىلدىڭ سوغىندا داشىشىيا سۇ ىگىلىگى تورابى ىنجەنەرىياسىندا قۇرىلىسى باىستاپ ساللىغاننان كەپىن، اسقۇ ايماعى ونىسۇ اۋدانى تۇمسىق قالاشىغىنداغى قىستاق تۇرىغىنى گۇلبار شامشى قول تەلەفونىنا جىبەرىلگەن خابارلامانى كورگەن سىوڭ ئۇيىنىڭ جانىسىدا سالىنىپ جاتقان وسى نىسانغا اڭسارى اۋا باىستاندى.

بىلىتىر ول شىنجاڭ گىججۇبۇبا دا- شىشىيا سۇ ىگىلىگى تورابىن اشۇ شەكتى سەرىكتەستىگىنە قىزمەتكە تۇرغاننان كەپىن مۇنىڭ جاۋابىن تاپتى.

“وتباسىڭىز داعىملار جاڭغىقاق ەكتى مە؟” - دەپ سۇرادى سەرىكە- تەستىكتىڭ قىزمەتكەرى ياسىنجان نۇر ودان. گۇلبار باسىن ىزەدى. مۇنى ەستىگەن ياسىنجاننىڭ جۇزىنە كۇلكى

انار بۇلت \ شىنجاڭ گازەتىنىڭ ئىشلىشىرى جاڭ لىي، جاڭ يۇنمەي 9- ايدىڭ 6- كۇنى ئۇرمىجىدەن خابارلايدى. دى. تاپاۋدا اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورنىباسار شۇجىيى، وقۇ - اعارتۇ قىزمەت كومىتەتىنىڭ شۇجىيى جاڭ چۇنلىن قىزىلىسۇ قىرىمز اۋتونومىيا- لى بىلىسىنىدا جانە ئۇرمىچى قالاىسىدا تەكسەرۇ - زەرتتەتۇ جۇرگىزىپ، ئلگە- رىندى - كەپىندى اتۇش قالالىق 1- ورتا مەكتەپ، سۇنتاع قالاشىغى ازغان باىستاۋىش مەكتەبى، ئۇرمىچى 1- تامىز ورتا مەكتەبى، شىنجاڭ وقۇ - اعارتۇ شۇەيۋانى تاجىرىبە باىستا- ۋىش مەكتەبى سىياقتى 7 مەكتەپكە باردى، ساباقتاناعا، كىتاپخاناعا، تاجىرىبە- خاناعا بارىپ، وقتىتۇشى - وقۇشىلار ۋاكىلدەرىبەن اڭگىسەلەسىپ، بىكىر اۋستىرىپ، مەكتەپتىڭ وقتىتۇ شارىت - جاعىدايى مەن وقۇ - اعارتۇ، وقتىتۇ سىياقتى جاعىدايلارنى ەكجەپى - تەكجەپىد- لى ئۇعىستى.

جاڭ چۇنلىن بىلاي دەپ باسا دا- رىپتەدى: باس شۇجى شى جىنپىڭنىڭ وقۇ - اعارتۇ جۈننىدەگى ماڭغىزدى با- يىمداۋلارنى شىكەرلىەي داپبەكتىلەندىد- رىپ، تىپاناقىتاندردىپ، پارتىيانىڭ وقۇ -

ئورن ماۋسىمىداغى شىنجاڭغا نازار

□ اسقۇ ايماعى داشىشىيا سۇ ىگىلىگى تورابى

“رەرەن ىنجەنەرىيا” شارۋالارغا نە اكلەلەدى

ئۇيىرىلدى، “نىسان سالىنىپ بولغانە- نان كەپىن جاڭغىقاق اعاشتارىنڭىز كوك- تەمىدە دە قانىپ سۇ نىشە الاتىنىن بولادى” ...

سول كۇنىنەن باىستاپ گۇلبار وسى سۇ ىگىلىگى ىنجەنەرىياسنىڭ سا- لىنىپ ئېتۇىن اسعا كۇتتى.

مەملىكەتتەگى 172 ئتۇرلى كەلە- لى سۇ ىگىلىگى ىنجەنەرىياسنىڭ ئېىرى رەتتىدە، شىنجاڭ داشىشىيا سۇ ىگىلە- گى تورابى ونىسۇ اۋدانى مەن ئۇششۇرپان اۋدانىنىڭ شەكارالاسقان جەرىندەگى اسقۇ وزەنىنىڭ تارماق اعىسى بولغان قۇمارىق وزەنى داشىشىيا اغعارى وزەنى بولىگىنە ورنە- لاسقان، تويىپانىڭ ەڭ بىيىك جەرى 247 مەتىر بولىپ، 80 نەشە قاپاتىتتىق عىماراتتىڭ ىيىكىتىگىمەن قارايلاىس، دۇنىبە جۇزىندە قازىر سالىنىپ جاتقان ەڭ بىيىك بەتون تاقىتالى قۇم - شامىل تويىياسى سانالادى. تاپاۋدا تويىپانىڭ ەلەكتىر تاراتۇ زاۋود ئۇيىنىڭ سۇ استى قۇرىلمى قۇرىلىسىنىڭ تۇتاس لەنىيا بويىنىشا توبەسى جاپىلدى.

“ىنجەنەرىيانىڭ اياق السى تاغى دا ئېىر قىدام العا ئلگەرىلەدى”. العاش كەلگەن كەزدەگى قۇبا ئتۇز، قۇاڭ دالا عانا كورنەتتىن كەزدەر قۇرىلىس ورنىنىداغى شىنجاڭ گىججۇبۇبا داشىشىيا سۇ ىگىلىگى تورابىن اشۇ شەكتى سەرىكتەستىگى ىنجەنەرىيا ئبولمىنىڭ باىستىى لى مېڭدىنىڭ كۇنى كەشە بول- ەانداي ئالى ەسىنىدە، ول تەبىرەنىپ بىلاي دەيدى: بۇل ارادا تويىيا سالاۋ، ەلەكتىر ستانىسىباىسىن سالاۋ وڭاي ئىس ەمەس. ايتىسەدە قانشا قىيىن بولسا دا سالاۋ كەرەك، جەرىگىلكىتى بۇقاراعا سۇ اسا قاجەت” ... (جالعاسى 3- بەتتە)